

REMISSYTTRANDE

Datum

2025-12-02

Vår beteckning

Dnr 2025/304

Er beteckning

LI2025/01500

Sid

1 (15)

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.seli.smf@regeringskansliet.se

Remiss av SOU 2025:93 En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk

Om Bergs kommun

Bergs kommun är en inlandskommun där skogsbruk är en omfattande och viktig näring. Viktiga frågor för kommunen är att stärka äganderätten, främja skogspolitik med frihet under ansvar och att skapa en balans mellan produktions- och miljömål.

Yttrande över förslagen i slutbetänkandet

Kapitel 4. Synliggör skogens klimatnytta

Regeringen ger Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram ett nytt mått för skogens klimatnytta som inkluderar kollagerförändringar i skog och trädprodukter, utsläpp från värdekedjedjan, samt potentiellt undanhålla utsläpp från andra produkter.

Bergs kommun tillstyrker utredarens förslag

Kommunen är mycket positiv till utredarens förslag kring skogens klimatnytta. Kommunen instämmer i bedömningen att dagens systemavgränsningar ofta ger en otillräcklig och ibland missvisande bild av skogens verkliga bidrag till klimatarbetet. Utredningens ansats innebär ett tydligt och välkommet steg mot ett mer vetenskapligt grundat och långsiktigt synsätt i klimatpolitiken.

Kapitel 5. Ny syn på naturvårdsavsättningar och miljöhänsyn

5.1 Formellt skyddad skog och frivilliga avsättningar

Regeringen bör uttala en tydlig politisk avvägning för hur stor areal som bör undantas från skogsbruk och därmed också hur stor areal som kan användas för skogsbruk. Ett sådant uttalat mål bör också inkludera hur Sverige anser

att bidra till EU:s gemensamma åtaganden, vara harmoniserat med internationella åtaganden samt inkludera en ambition avseende skötsel av undantagna områden.

Bergs kommun tillstyrker utredarens förslag

Ett mål för hur mycket skogsmark vi behöver ha tillgängligt för skogsproduktion för att idag och i framtiden klara samhällets efterfrågan på skogsråvara är ett välkommet förslag. Det är viktigt för att vi ska använda samhällets medel (skattemedel för att finansiera skydd av skog) på ett effektivt sätt. Skogen och skogsbruket är viktigt inte bara för den enskilda skogsägaren utan för svensk ekonomi, regional utveckling, arbetstillfällen och klimatarbetet.

5.2 Miljöhänsyn vid skogliga åtgärder

Regeringen ger Riksantikvarieämbetet och Skogsstyrelsen i uppdrag att i samråd med länsstyrelserna, utforma en strategi och styrmedel för att bevara, använda och utveckla de mest skyddsvärda kulturhistoriska lämningarna.

Utredarens bedömning:

Jag bedömer att modellen, som innebär generell hänsyn vid alla skogsbruksåtgärder, är ändamålsenlig utifrån de ekologiska, kulturella, ekonomiska och sociala förutsättningarna och behoven som finns i Sverige.

Jag bedömer att omfattningen på den generella hänsynen är i nivå med vad som kan förväntas i förhållande till de skogspolitiska målen.

Skogsstyrelsen bör prioritera arbetet med att säkerställa en långsiktig, ändamålsenlig och robust metod för att följa upp den hänsyn till miljön som har tagits vid skogliga åtgärder.

Bergs kommun tillstyrker förslaget.

Kulturmiljövärden i skogen skulle med utredarens förslag ges en högre status. Kommunen delar utredarens bedömning att dagens modell med generell hänsyn bevaras och ges utrymme för utveckling av strukturer och miljöer som är viktiga för den biologiska mångfalden.

5.3 Skydd för fåglar

Regeringen upprättar på lämpligt sätt en nationell förteckning över fågelarter vars populationer inte befinner sig på en tillfredställande nivå. Förteckningen bör även innehålla den hänsyn eller de åtgärder som behöver vidtas för att bevara eller återupprätta berörda populationer. Förteckningen ska användas som gemensam vägledning för de myndigheter som tillämpar regler till skydd för fåglar.

4 § artskyddsförordningen (2007:845) ändras i syfte att bättre harmonisera den nationella regleringen med fågeldirektivets krav avseende vad som utgör en förbjuden störning.

Utredarens bedömning

Det finns ett utrymme för Sverige att bedöma och utifrån vetenskapliga rön avgöra vilka fågelarter som inte befinner sig på en tillfredsställande nivå. Denna bedömning ska ta hänsyn till ekonomiska krav och rekreationsbehov, såväl som ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov. Sverige har också ett utrymme när det gäller vilket geografiskt utbredningsområde som ska påverka bedömningen av tillfredsställande nivå. Om en fågelart anses finna sig på en otillfredsställande nivå ska det, i likhet med åtgärdsprogrammen, pekas ut områden där livsmiljöer behöver bevaras eller skyddas, detta med hjälp av verktygen i 7 kap. miljöbalken eller naturvårdsavtal

Bergs kommun tillstyrker utredarens förslag.

Utöver utredarens förslag behövs ytterligare ett förtydligande i författningskommentaren. Bestämmelserna i fågeldirektivet syftar inte till att skydda livsmiljöer såsom tolkningen blivit i Sverige. Det framgår tydligt av EU:s fågeldirektiv att livsmiljöerna ska skyddas med andra instrument, främst Natura 2000-områden. Utifrån det vi vet så tillämpar inget annat land i EU fågeldirektivet som Sverige.

Nedan följer ett förslag till ny författningskommentar. Den utgår från Skogsutredningens förslag där ändringar markerats med rött.

Första stycket 4 ändras på så sätt att det anges att det ska vara fråga om en störning, som väsentligt påverkar möjligheten att bibehålla eller återupprätta fågelpopulationen till en tillfredsställande nivå, för att förbudet ska aktualiseras. Fjärde punkten genomför artikel 5 d i fågeldirektivet. Att en störning väsentligt påverkar populationens status innebär en påverkan av sådan omfattning att den har en avgörande negativ inverkan på fågelpopulationens bevarandetillstånd.

I första hand avses med en sådan störning att enskilda exemplar av fåglar direkt påverkas, exempelvis genom att deras beteende, häckning eller överlevnad störs i sådan grad att det får en väsentlig inverkan på populationens status. Förbudet tar alltså primärt sikte på tillfälliga eller upprepade störningar som drabbar faktiska fåglar. Syftet med bestämmelsen är således inte att ge livsmiljöerna i sig ett skydd. Skydd av fåglarnas livsmiljöer bör, i den mån det anses nödvändigt för att bibehålla eller återupprätta en tillfredsställande population, i stället ske genom bestämmelser i 7 kap miljöbalken eller 7 kap 3§ jordabalken. Av artikel 4 i EU:s fågeldirektiv framgår att det strikta skyddet av den fysiska miljön i fåglars livsmiljöer i första hand ska omfatta Natura 2000-områden.

Ett ytterligare tillägg till punkten fyra är att den tillfredsställande nivån ska bedömas även med beaktande av ekonomiska krav och rekreationsbehov. Detta tillägg ger uttryck för syftet med fågeldirektivet på det sätt som anges i direktivets artikel 2. En tillfredsställande nivå ska bedömas utifrån flera olika kriterier och innebär en ytterligare begränsning av störningsförbudet. Det är de behöriga myndigheterna på grundval av tillförlitliga vetenskapliga rön som ska fastställa vilken nivå som ska anses som en tillfredsställande nivå för den berörda fågelarten.

5.4 Upphävande av områdesskydd

Ett beslut om att bilda ett naturreservat ska uttryckligen kunna upphävas om syftet med naturreservatet inte längre bedöms rimligt att uppnå.

Ett beslut om biotopskyddsområde ska kunna upphävas om det finns skäl för det.

Beslut om upphävande av biotopskyddsområde ska fattas av den myndighet som har fattat beslut om att bilda biotopskyddsområdet, eller som enligt lag eller förordning ansvarar för att fatta beslut om bildande av den aktuella typen av biotopskyddsområde.

Ett beslut om upphävande av biotopskydd inklusive skogsmarksskyddsområde ska förutsätta att fastighetsägaren samtycker till det.

Utredarens bedömning:

Samma regler som gäller i dag om återbetalning ska fortsätta att gälla. Det innebär att om ett beslut om naturreservat eller biotopskydd inklusive skogsmarksskyddsområde upphävs, får fastighetsägaren förpliktas att betala tillbaka ersättningen.

Bergs kommun tillstyrker förslaget.

Naturvärden förändras över tid och skydd bör kunna anpassas och avslutas om de naturvärden som avsågs skyddas inte längre finns kvar eller om staten har andra prioriteringar. Detta bör innebära att samhällets resurser används på ett mer effektivt sätt för naturskydd.

Det är också rimligt att återbetalningsskyldighet föreligger under vissa förutsättningar, i linje med gällande bestämmelser.

5.5 Inför skogsmarksskyddsområden i fjällnära skog

Rätten till ersättning vid nekat tillstånd för avverkning i fjällnära skog avskaffas. I stället införs en rätt att kräva att ett skogsmarksskyddsområde bildas på berörd del av fastigheten när en ansökan om tillstånd till avverkning i fjällnära skog har nekats. Incitamenten för staten och markägaren att i stället ingå ett naturvårdsavtal anpassat för den enskilda situationen bör genom denna ändring också öka.

I samband med beslut om områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken, ska vid den ekonomiska värderingen hänsyn tas till de restriktioner som eventuellt redan finns gällande den pågående markanvändningen till följd av beslut enligt skogsvårdslagen om nekat avverkningstillstånd i fjällnära skog.

Bergs kommun tillstyrker utredarens förslag.

Kommunen vill samtidigt understryka vikten av att ersättning vid områdesskydd i fjällnära skog fortsatt sker på ett tydligt, rättssäkert och skyndsamt sätt. Det är avgörande för att upprätthålla förtroendet för skyddssystemet och markägares vilja att medverka. Att avskaffa rätten till ersättning vid nekat avverkningstillstånd ska inte försvåra för de skogsägare som omfattas.

Kapitel 6. Mer variationsrikt skogsbruk

Utredarens bedömning:

Skogsbruket har i många avseenden blivit mer varierat sedan omläggningen av skogspolitiken 1993.

Skogspolitiken tillåter betydande frihetsgrader för markägaren att variera sitt brukande och bör göra så även i framtiden.

Ett variationsrikt skogsbruk innebär en ökad variation av åtgärder och brukningsmetoder vilket både kan sprida riskerna och öka dem. En ökad variation i brukandet kräver därför ökad kunskap, mer forskning, ett adaptivt förhållningssätt och noggrann uppföljning.

Om arealerna med alternativa mer oprövade brukningsmetoder såsom hyggesfritt, behovsanpassad gödsling, nya träslag och träslagsblandningar ökar, bör ett system för tillsyn införas för att säkerställa skogens långsiktiga produktion, återväxt samt hänsyn till natur- och kulturmiljövärden.

Bergs kommun välkomnar utredarens analys av variationen i skogsbruket och delar bedömningen om att ett variationsrikt skogsbruk handlar om mer än andra brukningsmetoder än trakthyggesbruk. Det stora enskilda ägandet har en stor betydelse för ett variationsrikt skogsbruk där varje familjeskogsägare har egna mål och tankar som sitt brukande. En bevarad ägarstruktur ser vi därför som centralt för ett variationsrikt skogsbruk tillsammans med ökad kunskap och rådgivning.

Kapitel 7. Ökad rådgivning

Regeringen beslutar om en särskild anslagspost för rådgivning i regleringsbrevet till Skogsstyrelsen i syfte att rådgivning ska utgöra en betydelsefull del av Skogsstyrelsens kärnverksamhet.

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att genomföra en riktad kunskapskampanj för att under fem år arbeta för att öka skogskunskapen hos skogsbrukets aktörer och framför allt skogsägarna.

Utredarens bedömning:

Skogsstyrelsen bör utveckla, bygga upp och modernisera sina rådgivnings- och informationstjänster. Skogsstyrelsen kan bygga upp nya tjänster och kanaler men också utveckla och stärka resurserna till existerande sådana.

Bergs kommun tillstyrker utredarens förslag.

Kapitel 8. Ökad skogsproduktion

8.1 Ett produktionsmålssystem för uppföljning och utvärdering

Förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen ändras så att Skogsstyrelsens ansvar tydliggörs för att samordna uppföljning, utvärdering och rapportering av det mål för skogsproduktion som riksdagen har fastställt.

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på preciseringar och indikatorer av det skogspolitiska produktionsmålet samt hur detta kan följas upp och utvärderas.

Bergs kommun tillstyrker utredarens förslag.

De förslag till indikatorer och preciseringar som utredaren lägger fram bör ligga till grund för utformningen av ett produktionsmålssystem.

Ett produktionsmålssystem med det befintliga skogspolitiska produktionsmålet och en strukturerad uppföljning/utvärdering av detta skulle skapa en tydligare balans mellan skogspolitikens två jämslida mål. Med kunskap från utformningen av och uppföljningen av miljömålssystemet är det av central betydelse för produktionsmålet att dess preciseringar och indikatorer utformas så att de är motiverande för skogsbrukets aktörer. Utformningen bör även ta hänsyn till landets drygt 300 000 familjeskogsbrukare och deras olika mål med sitt skogsinnehav. Ett produktionsmål får inte upplevas som tvingande utan ska skapa incitament och väcka intresse hos de skogsägare som vill investera i produktionsfrämjande åtgärder.

8.2 Skogsodlingsmaterial

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att uppdatera sina föreskrifter om vegetativt förökat skogsodlingsmaterial i syfte att tillåta en användning som inte begränsas av den areal som föryngras med sådant material. I stället bör en begränsning införas om ett maximalt antal år som kopior av samma klon får användas eller ett maximalt antal kopior av samma klon som får produceras och säljas som skogsodlingsmaterial.

Skogsstyrelsen får även i uppdrag att utvärdera och ändra före skriften i 2 kap. 17–22 §§ (SKSFS 2011:7), de så kallade för flyttningsreglerna, så att dessa är baserade på dagens kunskap och inte blir oproportionerligt restriktiva.

Regeringen ger SLU Sveriges lantbruksuniversitet (Skogsskadecentrum) i uppdrag att i samverkan med Skogsstyrelsen och Skogforsk, rikta en del av sin verksamhet till att genomlys och bygga upp kompetens om skadesituationen i fröodlingar och skogsplantaskolor och ta fram lösningar på problemen, se även förslag i kapitel 9.

Regeringen ger SLU Sveriges lantbruksuniversitet (Skogsskadecentrum) i uppdrag att i samverkan med Kemikalieinspektionen ta fram studier och modeller för att analysera riskerna av bekämpningsmedel i fröodlingar och skogsplantaskolor.

Utredarens bedömning:

Myndigheterna och skogsbruket behöver fortsätta prioritera forskning och testverksamhet kring skogsodlingsmaterial samt sprida kunskap i denna fråga, se förslag i kapitel 9.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

Kommunen ser positivt på utredarens förslag som ökar förutsättningarna för lyckade föryngringar genom regelförenklingar och satsningar för att säkra tillgången på kvalitativa frö- och plantmaterial.

8.3 Främmande trädarter

Skogsvårdslagstiftningen ändras enligt följande:

En underrättelseskyldighet införs som innebär att användningen av främmande trädarter ska anmälas till Skogsstyrelsen.

Begränsningen att främmande trädarter endast får användas i undantagsfall tas bort.

Skogsstyrelsen får uttryckligen ett mandat att meddela föreskrifter om vad som avses med inhemska trädarter.

Samråd med rennäringen utvidgas till att omfatta även återväxtåtgärder.

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att utvärdera och ändra sina föreskrifter om främmande trädarter i syfte att säkerställa att begränsningar i användningen grundas på evidens.

Staten finansierar en större forskningssatsning om främmande trädarter, liksom för uppföljning och utvärdering av de planteringar med främmande trädarter som finns och som etableras framöver, se även förslag i kapitel 9.

Utredarens bedömning:

Användning av främmande trädarter bör fortsatt inte vara tillåtet i fjällnära skog med anledning av riskerna för rennäring och att behovet inte är lika stort inom detta område. Det är nödvändigt att testa och utvärdera främmande trädarter i praktiska fältförsök eftersom klimatförändringarna kräver anpassning av skogsodlingsmaterial.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

För att i ett föränderligt klimat säkerställa en fortsatt god tillväxt, klimatanpassning och försörjningstrygghet är en översyn av användningen av främmande trädslag välkommet. Många av de trädslag som klassas som främmande trädslag har funnits länge i Sverige och det finns god kunskap medan det för andra trädslag som skulle kunna vara aktuella att använda i Sverige behövs mer forskning.

8.4 Bättre återväxt

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att se över sina föreskrifter om föryngringsåtgärder vad gäller tidpunkt för tillfredställande plantuppslag, plantantal och fördelning, i syfte att förbättra möjligheterna för en tillsyn som är relevant för ett gott föryngringsresultat. Underrättelsekravet i skogsvårdslagstiftningen gällande skyddsdikning tas bort.

Utredarens bedömning:

Skogsstyrelsen bör prioritera tillsyn av föryngringsåtgärder.

Skogsstyrelsen bör tidigarelägga sin återväxtuppföljning i syfte att kunna följa upp just återväxtarbetet.

Forskning om föryngringskedjans alla led inkluderas i forskningsprogrammet jag föreslår i kapitel 9, med målet att säkra hög plantöverlevnad och tillväxt. Skogsnäringen uppmanas att ta en aktiv roll i ett sådant forskningsprogram.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

8.5 Bättre ungskogar

Regeringen ger Sveriges Lantbruksuniversitet i uppdrag att göra en särskild inventering av ungskog.

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att inom ramen för sitt statistikansvar utveckla en löpande uppföljning av ungskog.

Utredarens bedömning:

Skogsstyrelsen bör regelbundet informera markägare om potentiellt röjningsbehov som en del av myndighetens rådgivningsverksamhet.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

8.6 Gödsling

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att ta bort de regionala indelningarna, liksom begränsningen gällande gödsling av bestånd med höga ståndortsindex. De allmänna råden och rekommendationerna bör styras av varje enskilt bestånds ståndorts- och markegenskaper. Allmänna råd och rekommendationer av gödslingen avgränsas för att skador på biologisk mångfald, vattenkvalitet, kulturarv, sociala värden, renskötsel, vilt med mera minimeras. I uppdraget bör också ingå att anpassa de allmänna råden och rekommendationerna till dagens teknik som ger förutsättning för högre precision vid spridningen. Därmed kan kantzonbredderna mot hänsynsobjekt på fastmark minskas från 25 meter till 10 meter.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

Gödsling är både en klimateffektiv och ekonomiskt lönsam åtgärd, särskilt i produktionsskogar där tillväxten ökar snabbt och därmed också upptaget av koldioxid. Om den ökade biomassan dessutom skapar mervärde för skogsägaren och används för att ersätta fossilintensiva material ökar nyttan ytterligare.

8.7 Begränsa skogsskadorna

Regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att göra en översyn av reservatsföreskrifter utifrån risken för skogsskador i reservaten och i skog i anslutning till naturreservat.

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att göra en översyn av föreskrifterna till växtskyddsförordningen i syfte att skärpa dessa.

Regeringen säkerställer via Formas en långsiktig finansiering av Skogsforsks screeningcenter.

Regeringen ger Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, SMHI och Skogsstyrelsen i uppdrag att gemensamt och i samråd med länsstyrelser och kommuner utveckla tydligare informationssystem till allmänheten gällande brandrisk och eldningsförbud i skogen samt utreda och lämna förslag på förbättrat regelverk avseende eldningsförbud.

Utredarens bedömning:

Den etablerade satsningen på Skogsskadecentrum bör fortsätta prioriteras av SLU och utgöra ett kunskapsnav för hela skogssektorn och andra forskningscentra.

Skogsstyrelsen bör prioritera skogsskadefrågorna genomgående i sitt arbete med rådgivning, tillsyn och övervakning särskilt avseende granbarkborre.

Skogsstyrelsen bör regelbundet genomföra övningar för att pröva skogssektorns och berörda myndigheters beredskap att hantera katastrofliknande skogsskador. Det är av stor betydelse att berörda myndigheter och skogsbruket arbetar tillsammans i frågor om övervakning, rådgivning och information till markägare.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

Skogsskador är ett stort problem för landets skogsägare och med ett varmare klimat ökar risken. Ett proaktivt arbete och resurser för övervakning, förebyggande åtgärder och forskning är därför centralt för att minimera risker.

8.8 Viltskador på skog

Ett tydligt mål att förebygga och begränsa skador orsakade av vilt författningsregleras.

Utredarens bedömning:

Jag ställer mig bakom det arbete som pågår inom viltförvaltningen, som följer av de uppdrag som regeringen beslutade om med anledning av skogspropositionen 2021/22:58 och bedömer att detta arbete är av stor betydelse för att uppnå en bättre balans mellan viltstammar och skogsbrukets förutsättningar.

Jag bedömer att de förslag som Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har tagit fram, exempelvis statlig finansiering av viktiga verktyg för älgförvaltningen som ÄBIN, kan få positiva effekter för att minska viltskadorna på skog.

Kommunen tillstyrker utredarens förslag med följande kommentarer

En ny rapport från SLU visar på att några av nuvarande älgförvaltningsmål inte är möjliga att nå. Ska målen ändras eller kan andra åtgärder vidtas för att nå målen?

8.10 Lägsta ålder för föryngringsavverkning

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att revidera föreskrifterna om lägsta ålder för föryngringsavverkning i syfte att nivåerna för södra Sverige också ska gälla i norra Sverige samt att utöka föreskrifterna för högre ståndortsindex. Föreskrifter om lägsta ålder för föryngringsavverkning gällande främmande trädslag ska införas.

Bergs kommun tillstyrker förslaget.

Kommunen delar utredarens bedömning om att det saknas vetenskaplig grund för dagens regler med olika LÅF på marker med samma ståndortsindex beroende på om skogen finns i norra eller södra Sverige.

Kommunen delar även utredarens resonemang om att fler skogar borde avverkas senare för att klimatnyttan och den ekonomiska avkastningen ska bli optimal för skogsägaren.

8.11 Robusta vägar säkrar tillgången på biomassa

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att i samråd med Trafikverket, Skogforsk och skogsbrukets aktörer ta fram en standard för byggande av skogsbilvägar.

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att i samråd med Lantmäteriet föreslå en förenklad förrättning för skogsbilvägar.

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att i samråd med Trafikverket, Skogforsk och skogsbrukets aktörer ta fram en modell för klassificering och ajourhållning av skogsbilvägars status i den nationella vägdatabasen.

Regeringen ser över regelverket för husbehovstäkter.

Utredarens bedömning:

Kompetensen om skogsbilvägar bör stärkas i skogssektorn och Skogsstyrelsen bör säkerställa regional intern kompetens.

Skogsstyrelsen bör publicera statistik över byggnation och underhåll av skogsbilvägar.

Bergs kommun tillstyrker utredarens förslag.

Nyligen presenterades en strategi för enskilda vägar som arbetats fram i samverkan mellan LRF, Skogsindustrierna, Skogforsk, Sveriges Åkeriföretag och Riksförbundet Enskilda Vägar där Trafikverket, Skogsstyrelsen och Sveriges Lantbruksuniversitet SLU har bidragit med sin kompetens på området.

Utredarens förslag och denna strategi bör ligga till grund för det fortsatta arbetet för att skapa förutsättningar för att rusta upp, framtidssäkra och stötta förvaltningen av landets enskilda vägar.

Regelverket och handläggning för mindre täkter med tillstånd enligt 9 kap. MB bör ses över.

Kapitel 9. Nytt forskningsprogram

Regeringen ger Formas i uppdrag att tillsätta ett forskningsprogram med fokus på skogsskötsel, särskilt skogsproduktion och återväxt. Programmet bör tilldelas 50 miljoner kronor per år under minst tio år för att ge utväxling och effekt.

Bergs kommun tillstyrker förslaget.

Kapitel 10. Inför ett evidensbaserat beslutsfattande

Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets instruktioner kompletteras med en skrivning om att myndigheterna i utförandet av sina respektive uppdrag ska utgå från vetenskap och beprövad erfarenhet.

Regeringen beslutar om en särskild anslagspost i SLU:s regleringsbrev för Riksskogstaxeringens finansiering. Finansieringen av Riksskogstaxeringen bör inte gå via Naturvårdsverket eller andra finansiärer utan ges direkt till Riksskogstaxeringen.

Utredarens bedömning:

Utifrån sina nya instruktioner bör Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets utveckla sina respektive organisationer och arbetssätt så att evidens kan tas fram av en instans inom myndigheten som inte blir direkt påverkade av resultatet.

Riksskogstaxeringens verksamhet bör stärkas genom en professur med ansvar för Riksskogstaxeringens analysverksamhet.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

Det finns ett behov av att höja kvaliteten på beslutsunderlag och konsekvensbeskrivningar. Ett strukturerat och transparent evidensbaserat arbetssätt tillsammans med heltäckande konsekvensbeskrivningar kan bidra till att förbättra underlagen för politiska ställningstaganden och myndighetsutövning, vilket är avgörande för ett hållbart och förutsägbart skogsbruk. Kommunen delar uppfattningen om att den instans som ansvarar för att ta fram evidens är fristående från både genomförande och beslutsfattande. Detta för att säkerställa objektivitet och undvika intressekonflikter, vilket utredaren också tydligt belyser.

Kapitel 11. Ett tydligare Sverige i EU

11.1 Sveriges arbetssätt i EU i skogliga frågor

Prioritering och politisk vilja

Sverige måste, för det fall att regeringen vill få genomslag för Sveriges uppfattning i skogliga frågor på EU-nivå, prioritera skogsfrågorna politiskt. Inför varje ny mandatperiod för kommissionen bör Sverige ta fram ett program för sitt påverkansarbete i de politiska frågor som regeringen prioriterar. Dessa prioriteringar bör i så stor utsträckning som möjligt förankras brett politiskt.

De instruktioner som ges till förhandlare på olika nivåer i EU arbetet, och som beslutas av regeringen, bör tydligare ge uttryck för den bakomliggande politiska viljan. Det bör alltid tydligt framgå vilket förhandlingsresultat Sverige vill uppnå och vilka konkreta politiska intressen Sverige har att värna i förhandlingen. Dessa intressen bör i så liten utsträckning som möjligt formuleras som abstrakta principer och i så stor utsträckning som möjligt formuleras som konkreta resultat för svenskt samhällsliv. Instruktionerna bör ha karaktär av raminstruktioner, som ger den enskilde förhandlande tjänstemannen större utrymme att själv formulera konkreta förhandlingsinspel och talepunkter.

Inrättande av en samordnande funktion

En samordnande funktion inrättas i Regeringskansliet, knuten till EU-kansliet i Statsrådsberedningen. Politiska tjänstemän involveras i högre utsträckning i de ärenden som anses vara prioriterade. Detta sker inom ramen för "team" där handläggare från myndigheter liksom såväl opolitiska som politiska tjänstemän i Regeringskansliet ingår.

Svensk närvaro i EU-institutionerna

Regeringen ger relevanta myndigheter i uppdrag att inrätta ett "mitt-i-karriären"-program för nationella experter i rådsarbetsgrupper och expertkommittéer. Även de möjligheter som kommissionens program Nationella experter under professionell utbildning (NEPT) innebär bör utnyttjas i högre grad. Regeringen bör ge relevanta myndigheter i uppdrag att nominera ett visst antal tjänstemän per år för tjänstgöring i kommissionen via NEPT.

Inrättande av ett forum för samhällsgemensam omvärldsbevakning gällande skogsfrågor

Inrätta ett stående forum för samhällsgemensam omvärldsbevakning när det gäller skogsfrågorna. Detta forum bör utformas med förebild i det råd för skogsindustrins värdekedja som regeringen inrättat, men med en bredare krets av deltagare. Forumet bör vara knutet till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

Utredaren har lämnat bra förslag på hur Sveriges arbetssätt i EU kan stärkas för att skapa en tydlighet och proaktivitet.

11.2 Utvecklad rapportering till EU

Rapportering bör i vissa fall ske genom regeringen

Naturvårdsverkets instruktion förtydligas med att myndigheten inte har ansvar för sådan internationell rapportering som med hänsyn till omständigheterna bör göras av regeringen.

Naturvårdsverket bör göra en bedömning av vilken rapportering som med hänsyn till omständigheterna ska göras av regeringen. Den bedömningen bör ta sikte på i vilken mån en rapportering av data berör en eller flera av Sveriges strategiska målsättningar inom ramen för EU-samarbetet.

Uppdrag till alla relevanta myndigheter att redovisa vissa överväganden

Regeringen ger samtliga relevanta myndigheter i uppdrag att årligen redovisa vilken data som rapporteras till EU-kommissionen och till andra europeiska och internationella organ. Denna redovisning bör innehålla uppgifter om i vilken utsträckning myndigheten har gjort överväganden om huruvida de uppgifter som rapporterats är jämförbara med sådana uppgifter som rapporterats in av andra medlemsstater, och vilka överväganden myndigheten gjort för att tillse att rapporter ingen inte ger upphov till onödigt betungande förpliktelser för Sverige jämfört med andra medlemsstater.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

Kommunen välkomnar utredningens ambition att tydliggöra ansvar och skapa större transparens kring Sveriges rapportering.

Det är angeläget att rapportering som riskerar att få rättsliga eller politiska konsekvenser för markanvändningen, exempelvis avseende gynnsam referensareal, sker med större förankring och helhetsperspektiv. Val av tolkning av definitioner kan innebära påverkan på mark till ett värde på hundratals miljarder kronor, rättssäkerhet och förutsättningar för förtagande på landsbygden. Vi ser därför positivt på förslaget att Regeringskansliet ges en tydligare samordnande och vägledande roll i dessa sammanhang. Samtidigt är det viktigt att fortsatt ta tillvara den fackkunskap som finns hos statistikansvariga myndigheter.

11.3 Den europeiska gröna given

Regeringen tar fram principer för arbetet med implementering av EU-lagstiftning. Principerna bör bland annat omfatta användning av de möjligheter till regional anpassning av regelverk som medges och att implementering som går utöver de skyldigheter som följer av EU-lagstiftningen bör undvikas och alltid motiveras.

Kopplingen mellan genomförandefas och förhandlingsfas stärks genom att organisera arbetet i arbetsgrupper som följer arbetet med ett direktiv genom hela processen, vilket också ökar möjligheterna till samordning och styrning.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

Den europeiska gröna given har inneburit en omfattande påverkan på svensk skogspolitik – och i förlängningen på det privata skogsbruket.

Kommunen välkomnar att utredaren föreslår att regeringen beslutar om principer för implementeringen i syfte att undvika överimplementering och öka effektiviteten i genomförandet av EU-lagstiftningen.

Kapitel 12. Tydligare miljö kvalitetsmål

Regeringen bör återkommande ge Miljömålsberedningen i uppdrag att föreslå etappmål för att tydligare styra miljömålsarbetet mot de uppsatta politiska målen. Eftersom etappmålen är målsatta och tidsbegränsade skulle Miljömålssystemet där igenom bli mer tydligt och insatserna mer precisa.

Beslut av nya etappmål måste även innehålla beslut om tilldelning av resurser till berörda myndigheter så att etappmålet kan uppnås.

Utredarens bedömning:

Det finns stora otydligheter i vad som krävs för att miljö kvalitetsmålen ska vara uppfyllda. Miljömålssystemet bör därför ses över så att målen uttrycks mer specifikt, att de görs mätbara och att de tidsätts för att göra målen realistiska och för att öka acceptansen för miljömålssystemet bland de som bidrar till dess måluppfyllnad.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

De svenska miljömålen har en viktig roll i att sätt mål för och följa upp arbetet för en bättre miljö och en hållbar framtid. Idag styrs mycket av vårt nationella miljöarbete av EU-förordningar och internationella åtaganden. Att införliva dessa i och harmonisera det svenska miljömålssystemet skulle bidra till en ökad tydlighet.

En översyn av de svenska miljömålen för att göra dem tydliga, mätbara och realistiska är välkommet. Med tydliga miljömål är det lättare att skapa effektiva verktyg och acceptans bland de som berörs.

12.7 Lösningförslag för miljö kvalitetsmålet Levande skogar

Förtydliga definitionen av miljö kvalitetsmålet Levande skogar genom ett tillägg (tillägget är kursiverat): "Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljö värden och sociala värden värnas. *Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att andra mål för hållbar utveckling inte äventyras.*"

Tag bort preciseringen "Ekosystemtjänster".

Ändra preciseringen "Främmande arter och genotyper hotar inte skogens biologiska mångfald" (ändringen är kursiverad) till "Främmande invasiva arter och genotyper hotar inte skogens biologiska mångfald".

Ändra preciseringen "Natur- och kulturmiljö värden i skogen är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns" till "Kulturmiljö värden i skogen värnas och en mångfald av kulturmiljöer bevaras, används och utvecklas".

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att se över målmanualen för Levande skogar i syfte att ersätta indikatorerna "Rödlistade arter" och "Antalet rödlistade (CR, EN, VU) arter med minskande populationer där skog är en viktig livsmiljö" med en ny indikator (nytt är kursiverat): Status för arter och naturtyper som ingår i Naturvårdsverkets åtgärdsprogram.

Ta bort indikatorn "Skogsbrukets försurande påverkan" som följer upp i vilken utsträckning det tas ut mer grot i förhållande till hur mycket aska som återförs. • • • Anpassa indikatorerna "Gammal skog" och "Gammal skog med särskilda naturvärden" i preciseringen "Grön

infrastruktur” så att definitionen av gammal skog överens stämmer med definitionen i förnybart direktivet.

Utredarens bedömning:

Miljökvalitetsmålet ”Levande skogar” ska följas upp och utvecklas med ett evidensbaserat arbetssätt (se kapitel 10).

Skogsstyrelsen bör prioritera arbetet med uppföljningen av skogsbrukets lämnade hänsyn så att den genomförs långsiktigt och i full skala (se avsnitt 5.2).

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

En översyn och uppdatering av miljökvalitetsmålet Levande skogar är mycket välkommet. Såsom det är utformat idag är det omöjligt att nå. För att skapa förutsättningar för ett effektivt och motiverande miljöarbete i skogen behövs ett realistiskt miljömål.

Att uppföljningen ska ske evidensbaserat ökar trovärdigheten och tilliten till de resultat som presenteras.

12.8 Lösningförslag för miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan

Regeringen ger Naturvårdsverket i uppdrag att följa upp och redovisa indikatorer som årligen följer avverkningsnivåer, tillväxt i levande träd samt naturlig avgång i syfte att snabbare än vad som kan utläsas i uppföljningen av LULUCF, följa trenden för skogens bidrag till att motverka klimatomställningen. Indikatorerna bör införas i Naturvårdsverkets målmanual för miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan.

Regeringen ger Miljömålsberedningen i uppdrag att föreslå åtgärder för att beskoga lämpliga marker för att snabbt skapa en skogsproduktion och motverka klimatpåverkan genom ökad koldioxidinbindning och produktion av fossilfri råvara.

Utredarens bedömning:

När EU:s kommande etappmål inom klimatpolitiken till 2040 är beslutade, anpassas miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan till att följa dessa.

Bergs kommun tillstyrker förslagen.

För Bergs kommun

Therese Kärngård
Kommunstyrelsens ordförande

Jörgen Kristoffersson
Skogsansvarig